

Ťažba zlata - Námetka starostu Očová v konaní o povolení dobývacieho priestoru

O b e c O č o v á

/Ing. Jaroslav Dominik, Mieru 15, Očová/

Obecný úrad Očová, ul. SNP 330/110, 962 23 Očová, 045/534 90 69, fax: 045/534 93 23, e-mail: obecocova@mail.t-com.sk

Obvodný banský úrad
Banská Bystrica

ul. 9. mája číslo 2

975 90 Banská Bystrica

Vaša značka Naša značka: Vybavuje: V Očovej:
181-72/2011 /2011 Ing. Dominik 1. 7. 2011

Vec: Námetky uplatnené na ústnom pojednávaní navrhovateľa Eastern Mediterranean Resources – Slovakia, s.r.o. konaného v Detve dňa 29.6.2011 – písomné doplnenie

Dňa 29.6.2011 som sa o 09,00 hod. bez upovedomenia o mieste a čase konania dostavil na Mestský úrad v Detve, kde sa v tom čase začínalo ústne pojednávanie vo veci navrhovateľa spoločnosti Eastern Mediterranean Resources – Slovakia, s.r.o. na určenie dobývacieho priestoru Detva.

Priamo na mieste som uplatnil námetky, ktoré som počas pojednávania doplnil aj v skrátenej písomnej podobe a preto Vám teraz zasielam moje námetky písomne v celom rozsahu.

Ako starosta obce Očová, za obec Očová, ktorá je aj právnickou osobou a aj ako fyzická osoba Ing. Jaroslav Dominik, bytom Mieru 15, 962 23 Očová, žiadam aby obec Očová bola účastníkom konania, nakoľko navrhovaný dobývací priestor Detva sa dotýka katastra obce Očová a to ako fyzicky, tak aj najmä dopadmi prípadnej ťažby, ako sú najmä zvýšená prašnosť, hluk, otrasy, zvýšená premávka motorových vozidiel, ohrozenie doposiaľ existujúcej zamestnanosti v areáli Podpolianskych strojární, ohrozenie poľnohospodárskej a lesnej výroby a iné.

Súčasne žiadam, aby som bol účastníkom konania aj ja, ako fyzická osoba Ing. Jaroslav Dominik, bytom Mieru 15, 962 23 Očová, nakoľko prípadnou banskou činnosťou, najmä vzhľadom na jej zásahy do životného prostredia a dôvody uvádzané vyššie, poklesne hodnota mojej nehnuteľnosti, ktorú vlastním v Očovej.

V priebehu konania namietam najmä nedodržanie § 27 ods. 5 zákona č. 44/1998 o ochrane a využití nerastného bohatstva /banského zákona/, ktorý ukladá organizácii, ktorá má výhradné ložisko dobývať, prerokovať návrh na určenie, alebo zmenu dobývacieho priestoru s fyzickými a právnickými osobami ktorým prislúcha ochrana ich záujmov, ako aj s obcou,

ktorej územia so dobývací priestor dotýka.

Navrhovateľ, spoločnosť Eastern Mediterranean Resources – Slovakia, s.r.o. si nespĺnila túto zákonnú povinnosť nakoľko k žiadnemu prerokovaniu návrhu na určenie dobývacieho priestoru s obcou Očová nedošlo. Taktiež nemám vedomosť o tom, že by k takémuto prerokovaniu došlo aj s obyvateľmi Očovej, najmä z Holcovho Majera, ktorí žijú najbližšie k miestu navrhovaného dobývacieho priestoru, teda ako s fyzickými osobami, ktorých záujmy budú poškodené, alebo s právnickými osobami podnikajúcimi, alebo sídliacimi na území obce a to najmä s Poľnohospodárskym družstvom Očová, ktoré obhospodaruje priľahlé pozemky určené na poľnohospodársku výrobu a spoločnosťami sídliacimi v areáli Podpolianskych strojární /ďalej len PPS/.

Pre objektivitu musím uviesť, že som sa v apríli roku 2011, v mojej kancelárii na obecnom úrade v Očovej osobne stretol s pánom Demetriusom C. Constantinidesom, kde ma informoval o zámere spoločnosti ťažiť zlato v lokalite Biely vrch. Napriek môjmu nesúhlasnému stanovisku s ťažbou no najmä kyanidovým spracovaním vyťaženej horniny, ktoré som prezentoval na tomto stretnutí, som do programu najbližšieho obecného zastupiteľstva konaného dňa 28.4.2011, ako štvrtý bod programu zaradil prezentáciu firmy „EMED Slovakia, s.r.o. Banská Štiavnica /ťažba zlata na Bielom Vrchu/“.

Zástupcovia spoločnosti sa aj dostavili a podali poslancom obecného zastupiteľstva a prítomným občanom informáciu o pripravovanej ťažbe. Firmu EMED na obecnom zastupiteľstve predstavil p. Žitňan, ktorý na úvod ospravedlnil neprítomnosť konateľa firmy a uviedol, že prezentáciu chceli urobiť neskôr, keď budú mať viac informácií. Firma EMED má sídlo na Cypre, na Slovensku prebieha schvaľovací projekt na ťažbu zlata na Bielom vrchu. Odprezentoval zameranie firmy, jej ciele.

Po otvorení rozpravy poslanci Obecného zastupiteľstva, ako aj prítomní občania Očovej vyjadrili nesúhlasný postoj k pripravovanej ťažbe. Zástupcovia spoločnosti EMED na všetky otázky ohľadne reálneho spracovania vyťaženej rudy nevedeli uviesť odpovede, alebo ich odkladali na neskorší čas a to či už išlo o určenie miesta odkaľovacích nádrží, spôsob prepravovania horniny, spôsob prepravy kyanidu, metódy zníženia prašnosti, vplyv bane na podzemné vody a obyvateľov najmä Holcovho Majera a iné.

Zápisnica z tohto obecného zasadnutia je verejne dostupná na stránke obce Očová www.ocova.sk.

V žiadnom prípade však nešlo o prerokovanie určenia dobývacieho priestoru podľa § 27 ods. 5 zákona č. 44/1998 o ochrane a využití nerastného bohatstva /banského zákona/ a takáto požiadavka nebola bodom obecného zastupiteľstva a preto sa o nej ani nerokovalo.

Z toho dôvodu namietam vôbec konanie ústneho pojednávania podľa § 28 zákona č. 44/1998 o ochrane a využití nerastného bohatstva /banského zákona/, nakoľko navrhovateľ nespĺnil svoje povinnosti podľa § 27 tohto zákona.

Taktiež s obcou Očová v minulosti nebol prerokovaný ani samotný návrh na určenie prieskumného územia Detva v etape vyhládavacieho geologického prieskumu.

Súčasne upozorňujem na ďalšie procesné pochybenia v tejto veci a to najmä v doručovaní oznámenia o ústnom pojednávaní vo veci navrhovateľa spoločnosti Eastern Mediterranean Resources – Slovakia, s.r.o. na určenie dobývacieho priestoru Detva, nakoľko neboli vyrozumené všetky oprávnené osoby, teda najmä nie obec Očová a ani obce Vígláš a Zvolenská Slatina, ktorých sa priamo dotýka existencia navrhovaného dobývacieho priestoru, nakoľko poveternostné zrážky spadnuté na území navrhovaného dobývacieho priestoru, tu budú kontaminované a v prípade akejkoľvek priemyselnej havárie, ktorú nikto nikdy nemôže vylúčiť a už vôbec nie je možné vylúčiť teroristický trestný čin a tieto vody by tiekli územím obcí Očová, no najmä Vígláša a Zvolenskej Slatiny. Z toho dôvodu navrhujem, aby

účastníkmi konania boli aj obce Vígľaš a Zvolenská Slatina, ktorých sa otázka znečistených vôd najviac dotýka no boli to prípadne aj ďalšie mestá a obce po toku Hrona, do ktorého sa vo Zvolene vlievajú vody pochádzajúce z úpätia Bieleho Vrchu.

Nie sú mi známe stanovky Pasienkového spoločenstva Detva-Husová v Detve, ale podľa mojich skúseností vlastníctvo pôdy v takýchto spoločnostiach neprechádza na spoločenstvo, ale vlastníckmi zostávajú pôvodní majitelia a preto o mieste a čase konania ústneho pojednávania mali byť podľa mňa vyrozumení všetci majitelia pozemkov na ktorých má byť určený dobývací priestor, čo si myslím, že sa nestalo.

Taktiež upozorňujem na zamieňanie spoločností Eastern Mediterranean Resources – Slovakia, s.r.o. so spoločnosťou EMED Slovakia, ktorá aj prezentovala návrh na určenie dobývacieho priestoru, nakoľko tu nejde o jednu spoločnosť, ale o rozdielne spoločnosti. Je zavádzajúce, aby spoločnosť Eastern Mediterranean Resources – Slovakia, s.r.o. vystupovala pod skratkou EMED Slovakia, nakoľko to by mohla len vtedy, ak by to mala uvedené v obchodnom registri, čo ale nie je. Je pravda, že spoločnosť EMED Mining Public Limited so sídlom na Cypre je spoločníkom spoločnosti Eastern Mediterranean Resources – Slovakia, s.r.o., avšak samotnú spoločnosť EMED Slovakia som nenašiel v obchodnom registri, teda podľa mňa ide o neexistujúcu spoločnosť.

Z toho dôvodu žiadam, aby akékoľvek stanoviská vystavené pre spoločnosť EMED Slovakia, alebo vyjadrenia tejto spoločnosti nebral obvodný banský úrad v úvahu, nakoľko boli vystavené pre iný subjekt, ktorý je odlišný od žiadateľa, alebo pre neexistujúci subjekt. Ako prílohu predkladám internetové výpisy z OR.

Z toho dôvodu aj všetky podania vymenované v zápisnici napísanej dňa 29.6.2011 v Detve ako podané organizáciou EMED Slovakia sú podľa mňa pre toto konanie irelevantné, nakoľko ich nepodal žiadateľ, ale neexistujúca spoločnosť a preto žiadam aby boli zo zápisnice dodatočne vyškrtnuté a aby na ne Obvodný banský úrad pri svojom rozhodovaní neprihliadal.

V prezentácii spoločnosti „EMED Slovakia“ bola uvádzaná informácia, že ťažobná spoločnosť v budúcnosti chce v dobývacom priestore Detva ťažiť až 3 milióny ton ročne, pričom spoločnosť Eastern Mediterranean Resources – Slovakia, s.r.o. ktorá je navrhovateľ dobývacieho priestoru má podľa výpisu z obchodného registra od 11.1.2011 oprávnenie len na „otvárka, príprava a dobývanie výhradných ložísk v neplynajúcich baniach a v baniach bez nebezpečenstva výbuchu voľného prachu a otvárka, príprava a dobývanie výhradných ložísk povrchovým spôsobom v lomoch s ročnou ťažbou nižšou ako 500 000 ton“.

Z toho dôvodu žiadam Obvodný banský úrad Banská Bystrica aby preveril, či je tento predmet činnosti v súlade so skutočne vykonávanou činnosťou spoločnosti Eastern Mediterranean Resources – Slovakia, s.r.o. , prípadne či spoločnosť tým, že pripravuje ťažbu až 3 milióny ton ročne a má povolené len 500 000 ton nevykonáva činnosť nad rámec predmetu svojej činnosti a či takéto konanie spoločnosti nad rámec jej predmetu činnosti nevykazuje znaky trestného činu podľa § 251 Trestného zákona.

Taktiež výska doposiaľ splateného základného imania spoločnosti Eastern Mediterranean Resources – Slovakia, s.r.o. vo výške len 6639.- €, spolu so zapísanými záložnými právami zahraničných spoločností neposkytuje patričné záruky na odstránenie budúcich enviromentálnych záťaží súvisiacich s ťažbou, najmä dostatok finančných prostriedkov na revitalizáciu lomu a vyťaženej horniny po skončení ťažby.

Obec Očová chce v budúcnosti podporovať turistický ruch založený na tradičných

remeslách, folklóre a prírode čo nie je zlučiteľné s bankou činnosťou ku ktorej by schválenie dobývacieho priestoru priamo viedlo.

Dobývací priestor bol ohraničený len na oblasť budúcej povrchovej bane /lomu/ a v súčasnej dobe nie je vôbec riešený spôsob ďalšieho spracovania vytťaženej horniny nakoľko na takúto činnosť nebude postačovať v súčasnej dobe ohraničený dobývací priestor. Tu by som chcel poukázať na stanovisko krajského úradu životného prostredia citovaný v zápisnici z ústneho pojednávania to dňa 29.6.2011, kde je okrem iného aj výslovne žiadané, aby predmetnou činnosťou nebolo poškodzované ďalšie okolité prostredie a aby skrývkový a odpadový materiál sa ukladal len v rámci určeného CHLÚ, aby nezaťažoval okolité životné prostredie a dal sa využiť na neskoršiu rekultiváciu lomu.

Nakoľko žiadateľ doposiaľ nepredložil jeho predstavu o tom, čo s vytťaženým materiálom a ako a kde ho bude kyanidovou metódou spracovávať žiadam, aby Obvodný banský úrad pred udelením súhlasu s určením dobývacieho priestoru žiadal posúdenie vplyvov ťažby, no najmä následného spracovania vytťaženej horniny na životné prostredie /EIA/, ako aj detailné rozpracovanie nakladania s vytťaženu horninou.

Je možné dôvodne predpokladať, že obec Očová bude najviac poškodenou obcou a to z toho dôvodu, že mesto Detva a v podstate aj obec Dúbravy od plánovaného dobývacieho priestoru oddeľuje prstenec hôr, ktorý bude z časti eliminovať dopady ťažby.

Smerom k Očovej sú však otvorené priestory využívané na priemyselnú činnosť, poľnohospodársku činnosť a aj na bývanie. Vetry vanúce zo západu teda cez Očovú smerom na Detvu prinášajú vlahu, ktorá bude znižovať prašnosť. Naopak vetry vanúce z východu sú väčšinou suché, čo zvýši tvorbu prachu. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ nemá upresnený spôsob spracovania vytťaženej horniny a je možné len predpokladať, že sa táto z dôvodu zníženia prepravných nákladov bude skladovať v blízkosti dobývacieho priestoru, mám dôvodnú obavu, že dôjde k zvýšeniu prašnosti najmä smerom od dobývacieho priestoru na Očovú.

Taktiež fyzikálne následky budúcej ťažby, najmä otrasy a hluk nebude možné ohraničiť dobývacím priestorom.

Väčšina hál, teda výrobných priestorov v PPS sa nachádza v katastri obce Očová. Prípadnou ťažbou by bolo ohrozených asi 2000 pracovných miest a v konečnom dôsledku aj výber dane z nehnuteľností pre obec Očová.

Navrhovateľ nemá, alebo aspoň nepredložil štúdiu o tom, či vytťažený a kyanidom spracovaný nerast sa bude môcť používať ako stavebný materiál, alebo iným spôsobom, čím by sa eliminovalo množstvo uloženého odpadu z ťažby. Taktiež nie je doposiaľ vôbec jasné, či mletie horniny na veľkosť 8-12 bude postačovať na efektívne získavanie zlata z vytťaženej horniny a či nebude potrebné mletie na jemnejšiu frakciu, aby sa zvýšil povrch horniny na ktorú bude pôsobiť kyanid.

Určenie dobývacieho priestoru je závažným rozhodnutím do práv vlastníkov nehnuteľností, ako aj iných osôb podľa § 24 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Z toho dôvodu obec Očová ako právnická osoba žiada, aby už nebola vynechávaná zo žiadneho stupňa rozhodovania o otázkach, ktoré sa jej dotýkajú, tak ako tomu bolo doteraz.

Ako starosta obce Očová nesúhlasím s určením dobývacieho priestoru Detva pre navrhovateľa Eastern Mediterranean Resources – Slovakia, s.r.o. a ani pre nikoho iného.

Už teraz upozorňujem na skutočnosť, že za nezmenených podmienok / ako sú najmä objem ťažby a kyanidové spracovanie/ ako starosta obce Očová nebudem súhlasiť s akoukoľvek stavebnou činnosťou majúcou súvis s banskou činnosťou, alebo spracovaním vytťaženej

nerastu v katastri obce Očová, nakoľko takáto činnosť nie je v súlade s územným plánom obce a ani so želaním obyvateľov obce Očová.

Podľa mojich informácií sa občania Očovej zapájajú do podpisovej petície proti povoleniu ťažby zlata v regióne Podpoľania, ktorú iniciovalo občianske združenie Podpoľanie nad zlato.

Taktiež za súčasnej legislatívy nevidím ani ekonomický prínos tejto navrhovanej ťažby pre občanov Očovej, ktorí na druhej strane budú nútení znášať jej najväčšie dopady.

Z toho dôvodu žiadam Obvodný banský úrad, Banská Bystrica, aby prerušil konanie o udelení dobývacieho priestoru Detva pre žiadateľa spoločnosť Eastern Mediterranean Resources – Slovakia, s.r.o., až do doby odstránenia procesných pochybení v tomto konaní a do vykonania EIA, alebo iných štúdií o dopade plánovanej činnosti na životné prostredie, alebo v prípade iných nesúhlasných stanovísk dotknutých osôb úplne zastavil konanie o určenie dobývacieho priestoru, nakoľko tento nie je zlučiteľný s ochranou prírody v Podpoľaní a najmä želaním tu žijúcich občanov.

Ing. Jaroslav Dominik
starosta obce Očová